

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ- ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η Λατινική γλώσσα

Σωστό / Λάθος

1. Από τις διαλέκτους της αρχαίας Ιταλίας μόνον η Λατινική ανήκει στην ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια.
2. Η επικράτηση της Λατινικής στην ιταλική χερσόνησο συνδέεται με την επικράτηση των Ρωμαίων σε ολόκληρη την επικράτειά της.
3. Το επίθετο «λατινική» διατηρήθηκε από τους Ρωμαίους αποκλειστικά για τον χαρακτηρισμό της γλώσσας τους.
4. Η Λατινική και η Ελληνική έχουν κοινή ινδοευρωπαϊκή καταγωγή.
5. Οι Έλληνες αποικιοκράτες μετέφεραν τη γλώσσα τους σε περιοχές στις οποίες εγκαταστάθηκαν.
6. Το «λατινικό» αλφάβητο συνιστά νέα έμπνευση και δημιουργία των κατοίκων του Λατίου.
7. Η λατινική γλώσσα ήταν από τις απαρχές της γλώσσα ικανή να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των ανθρώπων που τη χρησιμοποιούσαν.
8. Με τη δημιουργία, εξάπλωση και καθιέρωση της Λατινικής και μέχρι τον 3ο αιώνα π.Χ. εμφανίστηκαν αξιολογότερα λογοτεχνικά δημιουργήματα.
9. Αφετηρία για την καλλιέργεια της Λατινικής και την παραγωγή αξιόλογων κειμένων είναι η ιστορική «συνάντηση» των Ρωμαίων με τους Έλληνες που πραγματοποιήθηκε το 240 π.Χ.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποια ήταν η αφετηρία της λατινικής γλώσσας και ποια η εξέλιξή της; (σ. 9)
2. Πού οφείλονται οι ομοιότητες της Λατινικής με την Ελληνική; (σ. 9)
3. Τι αποτέλεσε το πρώτο «δάνειο» της Λατινικής από την Ελληνική; (σ. 9)
4. Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά της αρχέγονης Λατινικής γλώσσας και πότε ξεκίνησε η συστηματική καλλιέργεια της Λατινικής; (σ. 9-10).

Η γένεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας

Σωστό / Λάθος

1. Η ρωμαϊκή λογοτεχνία, όπως και η ελληνική, είναι αυτοφυείς.
2. Ο Λίβιος Ανδρόνικος μπορεί να θεωρηθεί ο πατέρας της ρωμαϊκής λογοτεχνίας.
3. Η ρωμαϊκή λογοτεχνική παραγωγή είχε από την αρχή τη δική της ξεχωριστή ταυτότητα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Πότε γεννήθηκε η ρωμαϊκή λογοτεχνία και με ποια αφορμή; Ποια είναι η σχέση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας με την Ελληνική λογοτεχνία; (σ. 10)

Εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας

Σωστό / Λάθος

1. Η οριοθέτηση των εποχών και περιόδων της ρωμαϊκής λογοτεχνίας σήμερα γίνεται με κριτήρια επιστημονικά.
2. Η (πρώιμη, μέση, ύστερη) αυτοκρατορική εποχή της περιγραφικής διαίρεσης αντιστοιχεί στη μετακλασική εποχή και την ύστερη αρχαιότητα της ιστορικής διάιρεσης.
3. Το τέλος της αρχαίας ρωμαϊκής λογοτεχνίας τοποθετείται στον 6ο αι. μ.Χ.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1.Περιγραφική διαίρεση	A) i. Δημοκρατική (ως το 31 π.Χ., τη ναυμαχία του Ακτίου). ii. Αυγούστεια (ως το 14 μ.Χ.) iii. (πρώιμη, μέση, ύστερη) αυτοκρατορική εποχή.
2.Διάκριση με ιστορικά κριτήρια	B) iv. «χρυσός αιώνας» v. «αργυρός αιώνας»
3.αριστοκρατική αξιολόγηση	Γ) vi. Προκλασική ή αρχαϊκή εποχή (περ. ως το 100 π.Χ.) vii. Κλασική εποχή (περ. ως το θάνατο του Αυγούστου, το 14 μ.Χ.) viii. Μετακλασική εποχή (ως τα μέσα του 3^{ου} αι. μ.Χ.) ix. Ύστερη αρχαιότητα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Πώς διακρίνονται σήμερα οι εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας και γιατί; (σ. 10).

Γενικά χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας

Σωστό / Λάθος

1. Βασικό χαρακτηριστικό της ρωμαϊκής λογοτεχνίας είναι η στενή συνάφειά της με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία.
2. Η διαπίστωση ότι «η Ελλάδα, ενώ κατακτήθηκε, κατέκτησε τον άγριο νικητή και εισήγαγε τις τέχνες στο αγροτικό Λάτιο» διατυπώθηκε από τον Οβίδιο.
3. Οι περισσότεροι αξιόλογοι Ρωμαίοι λόγιοι και λογοτέχνες κατείχαν και χρησιμοποιούσαν και τη λατινική και την ελληνική γλώσσα.
4. Η ελληνική γλώσσα επιβιώνει στις ρωμανικές γλώσσες μέσα από τη Λατινική.
5. *Πλήθος λατινικών λέξεων πολιτογραφήθηκαν στο ελληνικό λεξιλόγιο και έτσι επιβίωσαν στις ρωμανικές γλώσσες.*
6. Η αττική κωμωδία επηρέασε τη λογοτεχνική δημιουργία και παραγωγή του Βεργιλίου.
7. Ο Οράτιος μελέτησε και αξιοποίησε τους αρχαίους Έλληνες λυρικούς.
8. *Πρότυπο του Ορατίου είναι ο Όμηρος.*
9. Η αττική τραγωδία επηρέασε τη λογοτεχνική δημιουργία και παραγωγή του Σενέκα.

10. Ο Ρωμαίος λογοτέχνης έβλεπε τον Έλληνα ομόλογό του με διάθεση αποκλειστικά ανταγωνιστική.
11. Η δημιουργική πρόσληψη (*imitatio*) και ο ανταγωνισμός (*aemulatio*) οδηγούν στην παραγωγή λόγιας και υψηλής λογοτεχνίας με προσωπικά χαρακτηριστικά.
12. Στους μετακλασικούς χρόνους κάνουν την εμφάνισή τους σπουδαίοι Ρωμαίοι λογοτέχνες, όπως ο Κικέρωνας και ο Βεργίλιος.
13. Η τραγωδία είναι το πρώτο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη.
14. Οι Ρωμαίοι λογοτέχνες ενδιαφέρθηκαν πρωτίστως και οδήγησαν σε ακμή την κωμωδία.
15. Ό,τι δανείστηκαν οι Ρωμαίοι πνευματικοί δημιουργοί από τους Έλληνες το διατήρησαν αναλλοίωτο.
16. Η σάτιρα είναι ένα σχεδόν νέο, καθαρά ρωμαϊκό, είδος.
17. Ο Κικέρωνας και ο Βεργίλιος κατέχουν ξεχωριστή θέση στην παγκόσμια λογοτεχνία.
18. Προοδευτικά ο Ρωμαίος λογοτέχνης εξειδικεύεται σε στενότερο ειδολογικό εύρος χωρίς αξιώσεις ποιότητας και βάθους.
19. Η ώριμη ρωμαϊκή λογοτεχνία εμπεριέχει και εκφράζει τον ιδιάζοντα ιδεολογικό πλούτο της ρωμαϊκής κοινωνίας.
20. Η προβολή των πάτριων ηθών εκφράζεται από την ώριμη ρωμαϊκή λογοτεχνία.
21. Φυσικά χαρακτηριστικά της Λατινικής είναι τα καλολογικά στοιχεία.
22. Η Λατινική εξελίχθηκε στα χέρια και στην ομιλία αξιόλογων πνευματικών δημιουργών.
23. Η Λατινική είχε όλα τα προσόντα, ώστε να καταστεί κατάλληλη για την παγκόσμια πολιτιστική επικοινωνία.
24. Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα και του Ουμανισμού η Λατινική συρρικνώθηκε.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποια είναι τα βασικότερα χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας; (σ. 10-11)
2. Πώς αποδεικνύεται η στενή συνάφεια της ρωμαϊκής λογοτεχνίας με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία; (σ. 11).
3. Πώς περιγράφεται η σχέση του Ρωμαίου λογοτέχνη με το ελληνικό πρότυπό του; (σ. 11)
4. Τι εξέφρασε ο λατινικός γραπτός λόγος στην ακμή του; (σ. 12)
5. Ποια είναι τα φυσικά χαρακτηριστικά της λατινικής γλώσσας και πώς εξελίχθηκαν ώστε να γίνει η γλώσσα κατάλληλη για παγκόσμια επικοινωνία; (σ. 12).

Κλασική εποχή

Σωστό / Λάθος

1. Η Λατινική κατά την κλασική εποχή είχε φτάσει σε πολύ αξιόλογα επίπεδα ωριμότητας,
2. Στη ρωμαϊκή λογοτεχνία της κλασικής εποχής επιδιώκεται η αρμονική σύζευξη μορφής και περιεχομένου, πλασματικού και πραγματικού, η εξειδίκευση και το βάθος.
3. Οι Ρωμαίοι καλλιτέχνες της κλασικής εποχής μαθητεύουν στους Έλληνες κολοσσούς των αρχαϊκών χρόνων.
4. Μετά το 90 π.Χ. δημιουργούνται έργα που διαμόρφωσαν την έννοια του «κλασικού», συντήρησαν και αναγέννησαν επανειλημμένα την Ευρώπη.
5. Στην πρώτη περίοδο της κλασικής εποχής μέχρι περίπου το 40π.Χ. κυρίαρχη μορφή είναι ο Κικέρωνας και ανθεί κυρίως η πεζογραφία.
6. Στη δεύτερη περίοδο της κλασικής εποχής («αυγούστειοι χρόνοι») ανθεί κυρίως η υψηλή ποίηση.
7. Το κίνημα των Νεωτέρων είναι προέκταση της λογοτεχνικής σχολής του Καλλιμάχου.
8. Οι «νεωτερικοί» ποιητές δημιουργούν ποιήματα χαμηλής ποιότητας.
9. Μέχρι και το θάνατο του Αυγούστου η ρωμαϊκή λογοτεχνία δεν κατάφερε να ανεξαρτητοποιηθεί από την αντίστοιχη ελληνική.

10. Μετά το θάνατο του Αυγούστου η ρωμαϊκή λογοτεχνία δεν παρουσίασε αξιόλογα δημιουργήματα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποιοι παράγοντες προετοίμασαν την ακμή της ρωμαϊκής λογοτεχνίας; (σ. 14-15)
2. Σε ποιες περιόδους μπορούμε να διακρίνουμε τη λογοτεχνική παραγωγή κατά την κλασική εποχή; (σ. 15).
3. Τι γνωρίζετε για το κίνημα των «Νεωτέρων»; (σ. 15).
4. Ποια ήταν η πορεία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας στα χρόνια μετά το θάνατο του Αυγούστου; (σ. 15)

α.) Οι χρόνοι του Κικέρωνα

Σωστό / Λάθος

1. Η ποιότητα και το περιεχόμενο των λογοτεχνικών έργων κατά τους χρόνους του Κικέρωνα επηρεάζεται από πολιτικά γεγονότα.
2. Οι Ρωμαίοι λογοτέχνες στους χρόνους του Κικέρωνα εστιάζουν το ενδιαφέρον τους σε θέματα αποκλειστικά της ρωμαϊκής ιστορίας.
3. Στους κικερώνειους χρόνους πολλοί Ρωμαίοι λογοτέχνες δείχνουν ζωηρό ενδιαφέρον για όσα συμβαίνουν στο εσωτερικό του κράτους.
4. Η διάβρωση της ρωμαϊκής κοινωνίας και των πολιτικών έδωσε το έναυσμα για τη στροφή προς τη φιλοσοφική προσέγγιση της πραγματικότητας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποιες τάσεις διαμορφώνονται στη ρωμαϊκή λογοτεχνία στα χρόνια της εποχής του Κικέρωνα και για ποιους λόγους; (σ. 16)

Πεζογραφία

Σωστό / Λάθος

1. Ο Κικέρων ασχολήθηκε αποκλειστικά με τη ρητορεία.
2. Ο Κικέρων δεν ασχολήθηκε μόνο με τη συγγραφή ρητορικών λόγων, αλλά και με τη θεωρία που σχετίζεται με τη ρητορεία και το ρήτορα.
3. Ο Κικέρων δεν πέτυχε να καθιερωθεί ως κορυφαία προσωπικότητα στο πλαίσιο της ρωμαϊκής και παγκόσμιας λογοτεχνίας.
4. Ο Βάρρων ασχολήθηκε κυρίως με τη θρησκεία.
5. Ο Ιούλιος Καίσαρ, ο Κορνήλιος Νέπως και ο Σαλλούστιος Κρίσπος διαπρέπουν στην ιστοριογραφία.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Τι γνωρίζετε για το έργο του Μάρκου Τύλλιου Κικέρωνα και ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του; (σ. 16-17).
2. Ποιοι άλλοι πεζογράφοι ξεχώρισαν την εποχή του Κικέρωνα; (σ. 17).
3. Τι γνωρίζετε για τον Βάρρωνα και ποια ήταν η φυσιογνωμία των έργων του; (σ. 17).
4. Τι γνωρίζετε για τον Ιούλιο Καίσαρα και ποιο ήταν το πιο σημαντικό έργο του; (σ.17).
5. Τι γνωρίζετε για τον Κορνήλιο Νέπωτα και ποιο ήταν το πιο σημαντικό έργο του; (σ. 17)
6. Τι γνωρίζετε για τον Σαλλούστιο Κρίσπο και ποιο ήταν το πιο σημαντικό έργο του; (σ. 17)

Ποίηση

Σωστό / Λάθος

1. Ο Βαλέριος Κάτουλλος διέπρεψε στη λυρική και επιγραμματική ποίηση.
2. Ο Λουκρήτιος στο έργο του «για τη φύση των πραγμάτων», υμνεί τον Έρωτα και την Αφροδίτη, απεχθάνεται τη δεισιδαιμονία και απορρίπτει το φόβο του θανάτου.
3. Οι Μενίππειες σάτιρες του Βάρρωνα έχουν ψυχαγωγικό και διδακτικό χαρακτήρα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποιοι ήταν οι πιο σημαντικοί ποιητές της εποχής του Κικέρωνα; (σ. 17-18).
2. Τι γνωρίζετε για τον Βαλέριο Κάτουλλο και το έργο του; (σ. 17-18).
3. Τι γνωρίζετε για τον Λουκρήτιο και το έργο του; (σ. 18).
4. Τι γνωρίζετε για τον Βάρωνα και το ποιητικό του έργο; (σ. 18)

β.) Αυγούστειοι χρόνοι

Σωστό / Λάθος

1. Οι ποιητές των αυγούστειων χρόνων συνθέτουν έργα με νύξεις και για το σύγχρονο γίνεσθαι.
2. Η λογοτεχνική παραγωγή κατά τους Αυγούστειους χρόνους ήταν στρατευμένη στο ιδεολογικό πρόγραμμα του Αυγούστου.
3. Ο Αύγουστος και ο Μαικήνας ήλεγχαν τη λογοτεχνική παραγωγή με τη μέθοδο της «πατρωνείας».
4. Το ιδεολογικό πρόγραμμα του Αυγούστου επιδίωκε την επιστροφή στο «mos maiorum» και την ανασυγκρότηση του κατεστραμμένου από τους εμφυλίους πολέμους κράτους.
5. Η παρακμή της ρητορείας κατά τους Αυγούστειους χρόνους μαρτυρεί ότι υπήρχε ελευθερία λόγου.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποια ήταν τα γνωρίσματα των λογοτεχνών κατά την εποχή των χρόνων του Αυγούστου; Ποιοι παράγοντες ευνόησαν τη λογοτεχνική παραγωγή και ποιους σκοπούς εξυπηρετούσε; (σ. 18).

Ποίηση – Πεζογραφία

Σωστό / Λάθος

1. Την εποχή των αυγούστειων χρόνων κυρίαρχη θέση κατέχει η πεζογραφία.
2. Οι ποιητές της περιόδου αυτής και τα έργα τους θεωρήθηκαν ασήμαντοι και γρήγορα ξεχάστηκαν.
3. Η «Αινειάδα» είναι έργο του Πόπλιου Βεργίλιου Μάρωνα.
4. Στην «Αινειάδα» υπάρχουν σαφείς επιρροές από την Οδύσσεια και την Ιλιάδα του Ομήρου.
5. Ο Βεργίλιος επηρεάστηκε από τον ελληνικό Θεόκριτο και τον Αρχαϊκό Ησίοδο.
6. Ο Οράτιος οδήγησε τη ρωμαϊκή σάτιρα σε πλήρη ωρίμανση.
7. Ο Οράτιος δε δέχτηκε επιρροές από τους Έλληνες ομότεχνούς του.
8. Ο Οράτιος καθιέρωσε το είδος της ποιητικής επιστολής σε κλασική ρωμαϊκή δημιουργία.
9. Ο Οράτιος διατηρούσε αγαστές σχέσεις με τον Αύγουστο.

10. Η ελεγεία στη Ρώμη έφτασε σε τέτοια ακμή, ώστε να θεωρείται ισάξια ή και ανώτερη από την ελληνική.
11. Ο Οβίδιος επινόησε και καλλιέργησε την πλαστή ποιητική μυθολογική επιστολή, το καλλωπιστικό έπος, το «αιτιολογικό» εορτολόγιο και την ποίηση της εξορίας.
12. Ο Οβίδιος δημιούργησε τις μεταμορφώσεις, στηριζόμενος αποκλειστικά στη δική του έμπνευση.
13. Ο Τίτος Λίβιος παρακολούθησε και έγραψε την ιστορική διαδρομή της «αιώνιας πόλης» από την ίδρυσή της μέχρι το 9 π.Χ.
14. Ο Βιτρούβιος ήταν επιστήμονας – λογοτέχνης και ασχολήθηκε κυρίως με ζητήματα ιατρικής φύσεως.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β
1. Τίβουλλος	α) πρωτότυπος, σκοτεινός και σύγχρονος
2. Προπέρτιος	β) πνευματώδης και ελευθερόστομος
3. Οβίδιος	γ) ξεχωρίζει για την κομψότητα και καθαρότητα του λόγου.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β
1. Τίβουλλος	α) εμπνέεται από τη Δηλία και τη Νέμεση
2. Προπέρτιος	β) εμπνέεται από την Κυνθία
3. Οβίδιος	γ) εμπνέεται από την Κόριννα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

(ποίηση)

1. Να αναφέρετε τους σημαντικότερους ποιητές των αυγούστειων χρόνων και το ποιητικό είδος που ον καθένας από αυτούς υπηρέτησε; (σ. 18-19)
2. Τι γνωρίζετε για τον ποιητή Πόπλιο Βεργίλιο Μάρωνα και το ποιητικό του έργο; (σ. 19)
3. Τι γνωρίζετε για τον ποιητή Κόιντο Οράτιο Φλάκκο και το ποιητικό του έργο; (σ. 19)
4. Να αναφέρετε τους σημαντικότερους ελεγειακούς ποιητές των αυγούστειων χρόνων και τα ιδιαίτερα γνωρίσματά τους; (σ. 20)
5. Τι γνωρίζετε για τον ποιητή Οβίδιο και το ποιητικό του έργο; (σ. 20)

(πεζογραφία)

1. Σε ποιο λογοτεχνικό είδος διέπρεψε ο Τίτος Λίβιος και τι γνωρίζετε για το έργο του; (σ. 20)
2. Σε ποιο λογοτεχνικό είδος διέπρεψε ο Βιτρούβιος και τι γνωρίζετε για το έργο του; (σ. 20-21).

Μετακλασική εποχή

Σωστό / Λάθος

1. Η Ρώμη στις αρχές της μετακλασικής εποχής υιοθέτησε ξένα πρότυπα λογοτεχνικής παραγωγής.

2. Στα χρόνια της Μετακλασικής εποχής η γλώσσα γνώρισε πρωτοφανή καθίζηση.
3. Κύριο γνώρισμα της πνευματικής παραγωγής της περιόδου αυτής είναι η εμφάνιση και η καλλιέργεια των νέων λογοτεχνικών ειδών.
4. Τα μετακλασικά κείμενα διακρίνονται για τον ρεαλισμό του περιεχομένου τους.
5. Η παραγωγή ιστορικών και λογοτεχνικών κειμένων αυξήθηκε προς το τέλος της Μετακλασικής εποχής.
6. Κατά την πρώτη περίοδο ως το θάνατο του Τραϊανού, το 117, παρατηρείται στροφή προς τους κλασικούς συγγραφείς του παρελθόντος.
7. Κατά τη δεύτερη περίοδο- που αρχίζει με τη λεγόμενη «Δεύτερη Σοφιστική»- οι συγγραφείς συγχρωτίζονται με το αρχαϊστικό πνεύμα και τους προκλασικούς.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Πώς εμφανίζεται η λογοτεχνία της Ρώμης στη μετακλασική εποχή και ποια κατεύθυνση ακολούθησαν οι συγγραφείς της περιόδου αυτής; (σ.21)
2. Ποια είναι τα βασικότερα χαρακτηριστικά των κειμένων της μετακλασικής περιόδου; (σ.21)
3. Πώς κλείνει η Μετακλασική εποχή; (σ.21)
4. Σε ποιες περιόδους χωρίζεται η Μετακλασική εποχή και ποια είναι η κυρίαρχη τάση που διαμορφώνεται σε κάθε χρονική ενότητα; (σ.21).

Κλασικισμός

Σωστό / Λάθος

1. Κατά τη διάρκεια του κλασικιστικού αιώνα σπουδαίοι λόγιοι και λογοτέχνες καλλιέργησαν και έδωσαν νέα ταυτότητα στην πνευματική παραγωγή.
2. Επί αυτοκρατορίας του Κλαυδίου, του Νέρωνα, του Δομιτιανού και του Τραϊανού ευνοήθηκε η πνευματική παραγωγή.
3. Η ρητορεία κατά την περίοδο του κλασικιστικού αιώνα γνώρισε ιδιαίτερη ακμή.
4. Το έπος κατά την περίοδο του κλασικιστικού αιώνα παρήκμασε.
5. Η ευρεία απήχηση του Σενέκα συνδέεται με τη συγγένεια της σκέψης του με τη χριστιανική διδασκαλία.
6. Ο Σενέκας δεν ασχολήθηκε με την ποίηση.
7. Ο Πλίνιος ο Νεότερος ανέδειξε και καλλιέργησε το είδος των επιστολών.
8. Ο Μαρτιάλης ασχολήθηκε κυρίως με το Επίγραμμα.
9. Ο Ιουβενάλης ασχολήθηκε κυρίως με τη Σάτιρα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Πώς εμφανίζεται η πνευματική παραγωγή στα χρόνια του κλασικιστικού αιώνα; Σε ποιους τομείς απλώθηκε και ποια χρόνια γνώρισε κάποια έξαρση; (σ. 21)
2. Ποια είδη καλλιιεργήθηκαν κατά την περίοδο των κλασικιστικών χρόνων και ποιοι ήταν οι σημαντικότεροι πνευματικοί παραγωγοί αυτής της περιόδου; (σ. 21-23).
3. Τι γνωρίζετε για τον Σενέκα και το έργο του; (σ.22)
4. Πότε έζησε και τι γνωρίζετε για τον Πετρώνιο και το έργο του; (σ.22)
5. Πότε έζησε και τι γνωρίζετε για τον Κοϊντίλιανό και το έργο του; (σ.22)
6. Πότε έζησε και τι γνωρίζετε για τον ιστορικό Τάκιτο και το έργο του; (σ.22)
7. Πότε έζησε και τι γνωρίζετε για τον Πλίνιο τον Νεότερο και το έργο του; (σ.22)
8. Ποιο ποιητικό είδος καλλιέργησαν κατά την περίοδο των κλασικιστικών χρόνων ο Μαρτιάλης και ο Ιουβενάλης; (σ.23)
9. Ποια ήταν τα βασικά γνωρίσματα της ποίησης του Μαρτιάλη; (σ. 23).

Αρχαϊσμός

Σωστό / Λάθος

1. Κατά τη «Δεύτερη Σοφιστική» περίοδο η λογοτεχνία έχει κυρίως αρχαϊστικό προσανατολισμό.
2. Ο Γάιος, ο Παππιανός, ο Ουλπιανός και ο Παύλος αποτελούν τις βασικές πηγές της Ιουστινιάνειας νομοθεσίας και του σύγχρονου ευρωπαϊκού δικαίου.
3. Οι βασικότεροι εκπρόσωποι της «Δεύτερης Σοφιστικής» περιόδου κατάγονται από την εποχή της Ρώμης.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Ποια είναι τα κύρια γνωρίσματα της Δεύτερης Σοφιστικής περιόδου και γιατί κρίνεται σπουδαία; (σ.23).
2. Ποιοι είναι οι ονομαστοί πνευματικοί δημιουργοί αυτής της περιόδου; (σ. 23)
3. Ποιο είναι το πιο σημαντικό έργο του Λεύκιου Απουλήιου; (σ.23)
4. Ποιος ήταν ο Αύλος Γέλλιος και ποιο είναι το πιο σημαντικό έργο του; (σ.23).

Χριστιανική Γραμματεία

Σωστό / Λάθος

1. Στη διάρκεια των χρόνων της Μετακλασικής Εποχής μεταφράστηκε στα Λατινικά η Αγία Γραφή.

• ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
Λουκανός	Διάλογοι (Dialogi)
Βαλέριος Φλάκκος	Χρονικά και Ιστορίες
Στάτιος	Φαρσάλια (Pharsalia)
Σίλιος Ιταλικός	Αποκολοκύνθωση (Apocolocyntosis)
Σενέκας ο Νεότερος	Επίγραμμα
Πετρώνιος	Ηθικές επιστολές (Epistulae morales)
Κοϊντιλιανός	Σατιρικών (Satiricon)
Τάκιτος	Η παιδεία του ρήτορα (Institutio oratoria)
Πλίνιος ο Νεότερος	Θηβαΐδα (Thebais) Αχιλλήϊδα (Achilleis)
Μαρτιάλης	Σάτιρα
Ιουβενάλης	Αργοναυτικά (Argonautica)
Σουητώνιος	Παραμυθητικά (Consolationes)
Λεύκιος Απουλήιος	Αττικές νύχτες (Noctes Atticae)
Αύλος Γέλλιος	Επιστολές
	Καρχηδονιακός πόλεμος (Punica)
	Μεταμορφώσεις
	Οκτάβια (Octavia)
	Περί των επιφανών ανδρών (De viris illustribus)/ Περί του βίου των δώδεκα Καيسάρων (De vita XII Caesarum)

Ύστερη Αρχαιότητα

Σωστό / Λάθος

1. Η περίοδος των στρατιωτικών αυτοκρατόρων συνδέεται με τα πρώτα σημάδια αποσύνθεσης του ρωμαϊκού κράτους.
2. Με την ίδρυση της Νέας Ρώμης ο Χριστιανισμός αναγνωρίζεται ως επίσημη θρησκεία.
3. Οι δυσμενείς ιστορικές και οι εμφύλιες πολιτικές και στρατιωτικές συγκρούσεις προετοίμασαν την οδυνηρή πνευματική καθίζηση.
4. Στα χρόνια της Ύστερης Αρχαιότητας κάνουν την εμφάνισή τους οι «Νέο- Νεωτερικοί».
5. Στα χρόνια του Μ. Κωνσταντίνου και του Μ. Θεοδοσίου παρατηρήθηκε ζωνή νευματική άνθηση μέσα και έξω από την αυτοκρατορία.
6. Ο Βοήθιος θεωρείται «ο τελευταίος των Ρωμαίων» και ταυτόχρονα «ο πατέρας του Μεσαίωνα».
7. Στα χρόνια που απλώνεται η Ύστερη Αρχαιότητα η ποίηση οπισθοχώρησε αισθητά.
8. Ο «κέντρων» είναι ποίημα που προκύπτει από συγκόλληση στίχων κλασικών συγγραφέων.
9. Τα ποιήματα της περιόδου αυτής δε συγκινούσαν το αναγνωστικό κοινό της εποχής.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Με ποιες σοβαρές ιστορικές εξελίξεις συνδέονται τα κρίσιμα χρόνια των στρατιωτικών αυτοκρατόρων; (σ. 24)
2. Γιατί η περίοδος μετά τους «σκοτεινούς χρόνους» χαρακτηρίζεται περίοδος «ανακαίνισης» και «αναγέννησης»; (σ. 24)
3. Σε ποιες περιοχές απλώνεται το «νέο κύμα» και πότε οδηγήθηκε σε ακμή; (σ.24)
4. Πώς εξελίχτηκε η ποίηση στα χρόνια της Ύστερης Αρχαιότητας και ποια απήχηση είχε στους ανθρώπους της εποχής; (σ.24).

Εθνική γραμματεία

Σωστό / Λάθος

1. Ο Νεμεσιανός έγραψε ποιήματα με βουκολικό και κυνηγετικό περιεχόμενο.
2. Ο Βοήθιος συνέδεσε τη φιλοσοφία του Αριστοτέλη με τη Δυτική Ευρώπη της εποχής του Μεσαίωνα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Ποιοι ήταν οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της «εθνικής» ποίησης στα χρόνια της Ύστερης Αρχαιότητας; (σ.25)
2. Ποιοι ήταν οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της «εθνικής» πεζογραφίας στα χρόνια της Ύστερης Αρχαιότητας; (σ.25)

Χριστιανική γραμματεία

Σωστό / Λάθος

1. Ο Προυδέντιος χαρακτηρίζεται «χριστιανός Οράτιος»
2. Ο Λακάντιος χαρακτηρίζεται «χριστιανός Κικέρων»
3. Ο 6^{ος} αιώνας σηματοδοτεί το τέλος της ρωμαϊκής λογοτεχνίας.
4. Τα λατινικά κείμενα παραμένουν βασικός πόλος παιδείας και πολιτισμού και για τον σύγχρονο κόσμο.

• ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Νεμεσιανός	Η παρηγοριά της Φιλοσοφίας (De consolation Philosophiae)
Άγνωστος ποιητής	Βεργιλιοκέντρων

Αμμιανός Μαρκελλίνος	Βιβλικό έπος
Βοήθιος	Η θεία διδασκαλία (Divinae institutiones)
Κομμαδιανός	Πατέρας της δυτικής υμνογραφίας
Ιουβένκος	Ψυχομαχία
Πρόβα	Ποιήματα βουκολικού και κυνηγητικού περιεχομένου
Προυδέντιος	Το πτηνό φοίνικας (De ave Phoenice)
Λακτάντιος	Εξομολογήσεις (Confessiones)
Αμβρόσιος Μεδιολάνων	Οι γάμοι του Ερμή με τη Φιλολογία (De nuptiis Mercurii et Philologiae)
Αυγουστίνος	Μεταφραστής της Αγίας Γραφής (Vulgata)
Ιερώνυμος	Απολογητικός και ακροστιχίδες
	Το Ξενύχτι της Αφροδίτης (Pervigilium Veneris)
	Πολιτεία του Θεού (De civitate dei)

• ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
A) Μετακλασική Εποχή	1. Νεμεσιανός
	2. Σουητώνιος
	3. Αυγουστίνος
	4. Πετρώνιος
	5. Προυδέντιος
	6. Κοϊντιλιανός
	7. Λουκανός
	8. Πλίνιος ο Νεότερος
B) Ύστερη Αρχαιότητα	9. Ιερώνυμος
	10. Αύλος Γέλλιος
	11. Τάκιτος
	12. Σίλιος Ιταλικός
	13. Βοήθιος
	14. Σενέκας ο Νεότερος
	15. Λακτάντιος
	16. Ιουβενάλης
	17. Μαρτιάλης

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Ποιοι συνέβαλαν στην αλματώδη ανάπτυξη της χριστιανικής γραμματείας στα χρόνια της Ύστερης Αρχαιότητας; (σ.25)
2. Ποιο ήταν το μέλλον της ρωμαϊκής λογοτεχνίας μετά τον 6^ο αιώνα; (σ. 25)
3. Ποια υπήρξε η συνδρομή της ρωμαϊκής λογοτεχνίας στην παιδεία και τον πολιτισμό των λαών μέχρι και την εποχή μας; (σ. 25-26).